

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 25 § i konkurrenslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att konkurrenslagen ändras. Enligt propositionen ska i de bestämmelser som gäller övervakning av företagsförvärv den specialbestämmelse strykas som gäller förbud mot företagsförvärv på elmarknaderna.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge och den föreslagna ändringen

I lagen om konkurrensbegränsningar (480/1992) inkluderades bestämmelser om tillsyn över företagsförvärv genom en lagändring (303/1998) som trädde i kraft 1998. Vid detta tillfälle togs också en specialbestämmelse om företagsförvärv på elmarknaden (11 d § 2 mom.) in i den ovan nämnda. Lagen om konkurrensbegränsningar upphävdes genom konkurrenslagen (948/2011) som trädde i kraft vid ingången av november 2011. I samband med reformen flyttades specialbestämmelsen om företagsförvärv på elmarknaden till 25 § 2 mom. i konkurrenslagen.

I 25 § i konkurrenslagen föreskrivs det om förbud mot företagsförvärv och om uppställande av villkor för företagsförvärv. Enligt 1 mom. kan marknadsdomstolen på framställning av Konkurrens- och konsumentverket förbjuda eller förordna om hävande av ett företagsförvärv eller ställa villkor för fullföljande av företagsförvärvet, om företagsförvärvet på ett märkbart sätt hindrar konkurrensen på den finländska marknaden eller på en avsevärd del av den, särskilt på grund av att förvärvet resulterar i uppkomst eller förstärkning av dominerande marknadsställning.

I 2 mom. ingår en specialbestämmelse om företagsförvärv på elmarknaden. Marknadsdomstolen kan på framställning av Konkurrens- och konsumentverket utöver vad som avses i 1 mom. förbjuda också ett sådant företagsförvärv på elmarknaden som resulterar i att den sammanräknade mängd elektricitet som med 400 volts spänning överförs i distributionsnätet av parterna i företagsförvärvet och av sådana sammanslutningar eller anläggningar som bedriver distributionsnätsverksamhet överskrider 25 procent av den mängd elektricitet som på motsvarande sätt överförs i hela landet.

På basis av den ovan nämnda specialbestämmelsen kan man ingripa i sådan identifierad vertikal integration på elmarknaden där elproducenterna köper bolag som bedriver distributionsnätsverksamhet och minutförsäljning av el. Enligt förarbetena till lagen om konkurrensbegränsningar (RP 243/1997 rd) kan den vertikala integrationen mellan en elproducent och ett bolag som utövar minutförsäljning samt distribution av el förorsaka konkurrensproblem på elmarknaden i synnerhet av den orsaken att produktionen av och partimarknaden för el är mycket koncentrerade och stora parter har en betydande styrka på marknaden. Den vertikala integrationen kan också minska distributionskanalerna för nya potentiella producenter och på detta sätt betydligt försämra möjligheterna till inträde i branschen. Samtidigt minskar koncent-

RP 256/2016 rd

rationen av parti- och minuthandelsmarknaden slutförbrukarnas möjligheter att dra nytta av konkurrensutsättningen.

I propositionen föreslås det att ur konkurrenslagens bestämmelser om tillsyn över företagsförvärv stryks den specialbestämmelse som handlar om företagsförvärv på elmarknaden och där det föreskrivs att ett företagsförvärv på elmarknaden kan förbjudas om förvärvet resulterar i att andelen förvärvad distributionsnätsverksamhet överskrider 25 procent av verksamheten i hela landet. Specialbestämmelsen har aldrig tillämpas i praktiken, eftersom det i Finland inte har gjorts några företagsförvärv där den gräns på 25 procent som nämns i bestämmelsen i fråga skulle ha överskridits. Vid bedömningen av företagsförvärv i samband med tillsynen över företagsförvärv tillämpas numera en SIEC-test (Significant Impediment to Effective Competition) enligt 25 § 1 mom. i konkurrenslagen, där det föreskrivs att marknadsdomstolen på framställning av Konkurrens- och konsumentverket kan förbjuda eller förordna om hävande av ett företagsförvärv eller ställa villkor för fullföljande av företagsförvärvet, om företagsförvärvet på ett märkbart sätt hindrar konkurrensen på den finländska marknaden eller på en avsevärd del av den, särskilt på grund av att förvärvet resulterar i uppkomst eller förstärkning av dominerande marknadsställning. En skadlig vertikal integration som eventuellt äger rum på elmarknaden kan förhindras genom den allmänna bestämmelse i 25 § 1 mom. i konkurrenslagen som omfattar alla branscher. Specialbestämmelsen om elmarknaden är således onödig.

Det föreslås att 25 § i konkurrenslagen ändras på följande sätt: Inga ändringar föreslås i 1 mom. Specialbestämmelsen om företagsförvärv på elmarknaden stryks som onödig ur 2 mom. Det nuvarande 3 mom. flyttas och blir 2 mom. vars ordalydelse dock har setts över så att en hänvisning till specialbestämmelsen om företagsförvärv på elmarknaden har strukits ut det.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen bidrar till avregleringen.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. Utlåtande över utkastet till regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 4 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och av 25 § i konkurrenslagen begärdes av 13 myndigheter och sammanlutningar. Av dem gav nio remissinstanser utlåtande. Följande remissinstanser lämnade utlåtande: inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Konkurrens- och konsumentverket, Helsingfors polisinspektion, Turism- och Restaurangförbundet rf, Servicefacket PAM ry, Företagarna i Finland rf och Finlands Näringsliv EK. Justitieministeriet, Energimyndigheten, Centralhandelskammaren och Finsk Energiindustri rf gav inte något utlåtande.

I det propositionsutkast som skickades ut på remiss föreslogs det att man slopar skyldigheten för idkare av förplägnadsrörelse att göra en skriftlig anmälan till polisen om förlängning av förplägnadsrörelsens öppettid från klockan 2 till klockan 5, förutsatt att alkoholdrycker inte serveras eller intas i förplägnadsrörelsen under denna tid. Social- och hälsovårdsministeriet konstaterade i sitt remissyttrande att regleringen om förplägnadsrörelsernas öppethållning har samband med och inverkar på regleringen om alkoholdryckars utskänkningstider. Om den reform som föreslogs i propositionsutkastet genomfördes, skulle förhållandet mellan lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet och alkohollagen bli problematiskt. Social- och hälsovårdsministeriet liksom också Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Turism- och Restaurangförbundet rf föreslog i sina remissyttranden att ändring av lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet ska genomföras i samband med totalrevideringen

RP 256/2016 rd

av alkohollagen. På grund av remissyttrandena har ändringen av 4 § i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet strukits ur propositionen. Med tanke på regleringens klarhet är det ändamålsenligt att regleringen om förplägnadsrörelsernas öppethållningstider ändras i samband med reformen av alkohollagen. En regeringsproposition med förslag till totalrevidering av alkohollagen kommer sannolikt att lämnas till riksdagen under riksdagens vårsession 2017.

Förslaget om ändring av 25 § i konkurrenslagen bifölls av inrikesministeriet, Konkurrens- och konsumentverket, Företagarna i Finland rf och av Finlands Näringsliv EK. Andra instanser hade inte något att uttala sig om i saken.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 25 § i konkurrenslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurrenslagen (948/2011) 25 §, sådan den lyder i lag 662/2012, som följer:

25 §

Förbud mot företagsförvärv och ställande av villkor för företagsförvärv

Marknadsdomstolen kan på framställning av Konkurrens- och konsumentverket förbjuda eller förordna om hävande av ett företagsförvärv eller ställa villkor för fullföljande av företagsförvärvet, om företagsförvärvet på ett märkbart sätt hindrar konkurrensen på den finländska marknaden eller på en avsevärd del av den, särskilt på grund av att förvärvet resulterar i uppkomst eller förstärkning av dominerande marknadsställning.

Om sådant hindrande av konkurrensen som avses i 1 mom. kan undvikas genom att villkor uppställs för fullföljande av företagsförvärvet, ska Konkurrens- och konsumentverket i stället för att göra en framställning om saken förhandla och förordna om sådana villkor som ska iaktas. Konkurrens- och konsumentverket kan inte förordna om sådana villkor för ett företagsförvärv som den som anmält företagsförvärvet inte godkänner.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 8 december 2016

Statsminister

Juha Sipilä

Finansminister Petteri Orpo

Lag

om ändring av 25 § i konkurrenslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i konkurrenslagen (948/2011) 25 §, sådan den lyder i lag 662/2012, som följer:

Gällande lydelse

25 §

Förbud mot företagsförvärv och ställande av villkor för företagsförvärv

Marknadsdomstolen kan på framställning av Konkurrens- och konsumentverket förbjuda eller förordna om hävande av ett företagsförvärv eller ställa villkor för fullföljande av företagsförvärvet, om företagsförvärvet på ett märkbart sätt hindrar konkurrensen på den finländska marknaden eller på en avsevärd del av den, särskilt på grund av att förvärvet resulterar i uppkomst eller förstärkning av dominerande marknadsställning.

Marknadsdomstolen kan på framställning av Konkurrens- och konsumentverket utöver vad som avses i 1 mom. förbjuda också ett sådant företagsförvärv på elmarknaden som resulterar i att den sammanräknade mängd elektricitet som med 400 volts spänning överförs i distributionsnätet av parterna i företagsförvärvet och av sådana sammanslutningar eller anläggningar som bedriver distributionsnätsverksamhet och som står i ett sådant förhållande till parterna som avses i 24 § 1–3 mom. överskrider 25 procent av den mängd elektricitet som på motsvarande sätt överförs i hela landet.

Föreslagen lydelse

25 §

Förbud mot företagsförvärv och ställande av villkor för företagsförvärv

Marknadsdomstolen kan på framställning av Konkurrens- och konsumentverket förbjuda eller förordna om hävande av ett företagsförvärv eller ställa villkor för fullföljande av företagsförvärvet, om företagsförvärvet på ett märkbart sätt hindrar konkurrensen på den finländska marknaden eller på en avsevärd del av den, särskilt på grund av att förvärvet resulterar i uppkomst eller förstärkning av dominerande marknadsställning.

RP 256/2016 rd

Gällande lydelse

Om sådant hindrande av konkurrensen som avses i 1 mom. *eller sådana skadliga verkningar av ett företagsförvärv som avses i 2 mom. i denna paragraf* kan undvikas genom att villkor uppställs för fullföljande av företagsförvärvet, ska Konkurrens- och konsumentverket i stället för att göra en framställning om saken förhandla och förordna om sådana villkor som ska iakttas. Konkurrens- och konsumentverket kan inte förordna om sådana villkor för ett företagsförvärv som den som anmält företagsförvärvet inte godkänner.

Föreslagen lydelse

Om sådant hindrande av konkurrensen som avses i 1 mom. kan undvikas genom att villkor uppställs för fullföljande av företagsförvärvet, ska Konkurrens- och konsumentverket i stället för att göra en framställning om saken förhandla och förordna om sådana villkor som ska iakttas. Konkurrens- och konsumentverket kan inte förordna om sådana villkor för ett företagsförvärv som den som anmält företagsförvärvet inte godkänner.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
—————